

ל א מיי פ"ג מהל' שפירות ה' י סמג עשין פח טושי"ע ח"מ סי' נ"א טע"ט:
 לא ב מיי שם ה' ט טושי"ע שם סעי' ו:
 לב ג מיי שם ה' י טושי"ע שם סעי' ט וס'י שם סעי' טו:
 לג ד ה מיי שם ה' ט טושי"ע ח"מ סי' נ"א טע"י י:
 לד ו מיי שם סעי' כ"מ טושי"ע שם סעי' י"ז:
 ז טושי"ע ח"מ סי' שג טע"י ג':

רבינו הגאון

שיאה פקדוניו ביד אחר. ופיק רבא אליבא דאביי כל המפקיד על דעת שימסרם מי שפסקין אצלו לבניו הגדולים ולאשתו הוא מפקיד דלא עורף ליה ממנא דחבריה מודיה וממנא דידה אשתו ובניו נטר ליה וכן הלכה דנהדרעי אידיק מתי' כרבא. אמר רבא הלכת' שומר כספר לשומר חייב ואפילו שומר חנם שמסר לשומר שכר דעלווי עליה לשמירתו חייב והני מילי היכא דכחל למיטר את מהימנת לי בשבועה האיד לא מהימן לי בשבועה ואי מיחבריה דאיהו נמי היה מפקיד בביה כגון מעשה דגונאי כההיא סבתא פטור. אהמר פטע בה ויצאת לאגם ומתה כדרכה אבי משמיה דרבא אמר חייב. רבא משמיה דרבא אמר פטור. וקיימא לה אבא כאבי דאיסקא והלכתא תחילתו בפשיעה וסופו באונס חייב. ומודה אביי דאי הדרא גבי מיה פטור דהא הדרא לה. ומודה רבא היכא דנגבה גב מאגם ומתה כדרכה בי גב מהו קיימא. מתיב רמי בר חמא לאבי העלה לראשי צוקין פ"י הורים שעולין האבנים וצורים שלו כסכנים ונפלה אין לה אונס ודייקי' מיה (ל) הא מתה הו' אונס ופטור אמאי ונימא אירא דהו קטלה ופרקי' זו אינה פשיעה שהיה העלה למרעה שמן טוב ואי הכי אפי' נפלה יהא פטור ודחוינן התם מפני שהיה לו לתקפה כדי שלא תפול ולא תקפה. אי הכי הא דחנינן עלתה לראשי צוקין ונפלה הו' זה אונס אמאי הכא נמי נימא היה לו לתקפה כיון שיפא כגון שנתחזקה עליו שהחזיק בה בכל כחו ומשכחו ועלתה ומשכחו וירדה ונפלה ומאי הוה ליה למיעבד הלכך פטור. ואצ"ג דאמר רבא כל דין דלא דאין כותה לאו דינא הוא ליה הלכת' כותה שהחזיק דשמעתא כולה כאביי הוא דסלקא. אמר ר' יוסי כיצד הלה עושה שחורה בפרתו של חבירו אלא תחזיר פרה לבעליה.

דאם בן ליתני קמנים סתמא. וא"ת תקשה לרז וי"ל דכניו נקט לרבותא דסד"א דעל דעת בניו הקטנים נמי מפקיד דרגילות הוא שלפעמים מוסר חפציו לבניו קטנים קמ"ל אי נמי לכך נקט בניו ולא נקט קטנים סתמא משום דבעי למידק הא גדולים הו' כדרך השומרים ומותר משום דעל דעת בניו הגדולים מפקיד אצל גדולים דשלמא אסור למסור אע"פ שאינו מתחייב בכך:
את מהימנת ל' בשבועה. ולכן היכא שהשומר הראשון יכול ליצבע על האונס או שהיו עדים בדבר פטור ואפי' מסר לחש"ו ומתה צרעות כיון דאף צבית שומר הראשון היתה מתה דמלאך המות מה לי הכא מ"ל התם כו' וסובר רבא שזהו טעמו של רבי יוחנן ולא כצ"י דאמר משום דאין רזוני כו' וכן הלכה כרבא ו"ל כר"מ דפסיק כצ"י:
שהערה למרעה שמן טוב. דהשתא לא הו' פשיעה דהעלה: **אי** הכי עלתה נמי. דשלמא לרבא דאמר מלאך המות כו' לא יטורך להעמיד צמרעה שמן טוב ולכן העלה לראשי צוקין ונפלה חייב משום העלה אע"פ שנפלה בע"כ שתקפתו וירדה ורישא דקמני אי עלתה פטור מיירי שתקפתו ועלתה וכן הנפילה היתה בתקפתו וירדה כמו צסיפא אצל לצ"י דאוקמה צמרעה שמן טוב ולא פשע דהעלה וחי"צ משום שפשע דנפילתה דמיירי שהיה יכול לתקפה ולא תקפה א"כ רישא נמי אפי' תקפתו ועלתה אמאי פטור ליחייב משום נפילה שהיה לו לשומרה שלא תפול דמסתמא נפלה דרישא הו' כמו נפלה דסיפא שהיה יכול לתקפה ומשני נפלה דרישא מיירי שתקפתו וירדה דומיא דעלתה דמיירי דתקפתו ועלתה ולא דמיא לנפילה דסיפא וא"ת אמאי נקט צרישא עלתה וצסיפא העלה והלא אין חילוק בין העלה מדעתו לעלתה צעל כרמו ונפילה לצד הוה ליה לפלוגי דתקפתו וירדה הוה אונס לא תקפתו חייב וי"ל דרישא נקט עלתה לגלוי דנפלה הו' בע"כ וסיפא נקט העלה לגלוי דנפלה הו' שהיה צידו לתקפה ולא תקפה דומיא דהעלה שהיה צידו וס'יפא כיון דמיירי שהיה יכול לתקפה אמאי אוקמה צמרעה שמן טוב ואפילו בהזמנה דהעלה זו פושע הוא שיש לו לחוש שמה ישכח ולא ישמרנה מליפול ולכן אס' מתה היה חייב:

גול

על דעת אשתו ובניו הוא מפקיד אמרי נהרדעי דיקא נמי דקתני או שמסרן לבנו ובתו הקמנים חייב הא לבנו ולבתו הגדולים פטור מכלל דלאחרים לא שניא גדולים ולא שניא קמנים חייב דאם בן ליתני קמנים סתמא שמע מינה אמר רבא ה' הלכתא שומר שמסר לשומר חייב לא מבועיא שומר שכר שמסר לשומר חנם דגרועי גרעה לשמירתו אלא אפילו שומר חנם שמסר לשומר שכר חייב מאי טעמא דאמר ליה את מהימנת לי בשבועה האיד לא מהימן לי בשבועה: אתמר פשע בה ויצאת לאגם ומתה כדרכה אביי משמיה דרבא אמר חייב רבא משמיה דרבא אמר אביי משמיה דרבא אמר רבא דיינא דלא דאין כי האי דינא לאו דיינא הוא לא מבועיא למ"ד תחילתו בפשיעה וסופו באונס חייב דחייב אלא אפילו למ"ד פטור הכא חייב מ"ט דאמרינן הבלא דאגמא קטלה רבא משמיה דרבא אמר פטור כל דיינא דלא דאין כי האי דינא לאו דיינא הוא לא מבועיא למ"ד תחילתו בפשיעה וסופו באונס חייב אלא אפילו למ"ד פטור מאי טעמא דאמרינן מלאך המות מה לי הכא ומה לי התם ומודי אביי דאי הדרא לבי מרה ומתה דפטור מ"ט דהא הדרא לה וליבא למימר הבלא דאגמא קטלה ו'מודי רבא כל היכא ד'דאינגבה גב באגם ומתה כדרכה בי גב דחייב מאי טעמא דאי שבקה מלאך המות בביתיה דגנבא הוה קיימא אמר ליה אביי לרבא לדידך דאמרת מלאך המות מה לי הכא ומה לי התם האי דאותביה ר' אבא בר ממל לרבי אמי ושני ליה בשנתנו לו בעלים רשות להשאיל ולימא ליה מלאך המות מה לי הכא ומה לי התם א"ל לדידכו דמתניתו אין רצוני שיהא פקדוני ביד אחר איבא לאותבה להדיא לדידי דאמינא אנת מהימנת לי בשבועה והאיד לא מהימן לי בשבועה ליבא לאותבה כלל מתיב רמי בר חמא ד'העלה לראשי צוקין ונפלה אין זה אונס וחייב ה'הא מתה כדרכה הרי זה אונס ופטור ואמאי לימא ליה א'אירא דהו קטלה אי נמי אובצנא דהו קטלה הכא במאי עסקינן שהעלה למרעה שמן טוב אי הכי נפלה נמי שהיה לו לתקפה ולא תקפה אי הכי אימא רישא יעלתה לראשי צוקין ונפלה הרי זה אונס איבעי ליה למיתקפה לא צריכא ישתקפתו ועלתה תקפתו וירדה: אמר רבי יוסי כיצד הלה עושה שחורה בפרתו כו': אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יוסי אמר ליה רב שמואל בר יהודה לרב יהודה אמרת לן משמיה דשמואל חלוק היה רבי יוסי

על דעת אשתו ובניו. על דעת שהנפקד מוסרו לאשתו ובניו הגדולים ואין יכולין לומר אין רזוננו כו': דיקא נמי. דהאי דגדולים פטורין דוקא בניו נקט ולא אחרים: דא"כ. דלאחרים נמי גדולים פטור ליתני או שמסרן לקטנים סתמא: **בשבעה**. שלא פשע צה: **האיד לא מהימן** לי. ואני אומר שישנה צידו או אכלה או פשע צה: **פשע צה**. שלא נעל צפניה כרלוי: **ויאלס לאגם**. מקום שאלו גנבים משתמרת שם אצל זאבים ולא אצל גנבים ומיהו לא אכלה לא זאבים ולא גנבים: **ומסה**. דהו תחילתו בפשיעה שמא יטרפוה זאבים וסופו לא אצדה צלומה פשיעה אלא בדבר שהוא חונס: לא מיבעיא למ"ד. לקמן צפרקין (דף מ"ג). גבי ההוא דאומיב זוי דפקדון צצריפא דאורבי דהויא פשיעותא לגבי נורא ונטיירותא לעיני גנבי ואינגוב וגניבה לגבי שומר חנם חונס הוא: **אלא אפילו למ"ד פטור הכא חייב**. דהתם ליכא פשיעותא אלא לענין נורא אצל הכא איכא למימר בפשיעה מתה שאס היתה צבית לא מתה ויליתתה לאגם היא פשיעה מיתתה דשמתא הצל המלוי צאגס קטלה: **מה לי הכא כו'**. אצל התם גבי זוי אס שמרס כהלכתס דק"ל (סס) כספיס אין להס שמירה אלא צקרקע לא נגנבו ואע"ג דק"ל צצריפא דאורבי אין דרך גנבים לצקס שס מעות ואונס הוא מיהו ע"י שלא שמר כדן שמירתס אצדו אצל פרה זו אס היתה צבית נמי אצלה מתה: **דאינגבה גנב מאגס**. שזהו דבר שהוא פשיעה אצל יליאתה לאגס אע"פ שקופה מתה צי גנב חייב ולא אמר אי הוה צבית שומר נמי הוה מתה: **מ"ע**. משעת גניבה היא אצודה מן הצעלים דאי נמי שצקה מלאך המות צו גנב הוה קיימא הלכך המיוצ צו על שעת הגניבה: **הא דאוסביה ר' אבא**. לעיל מהשוכר פרה והשאילה לאחר לימא אין רזוני כו': **ושני ליה בשנתנו לו הצעלים רשות**. מאי דוקיה לשניי הכי נימא ליה אס אירע צה אונס אחר דמצינו למימר אס היתה צביתו לא נאכסה היה חייב אצל זו מתה כדרכה מלאך המות נמי צבית שוכר קטיל לה ומלל שני ליה הכי שמעינן למ"ד תחילתו בפשיעה וסופו באונס חייב לא שניא חונס מלאך המות משאר חונסין: **לדידכו**. דאמרימו טעמא דשומר שמסר לשומר חייב משום אין רזוני איכא לאותובה לההיא ומאי דניחא ליה לרבי אמי שני ליה אלא לא סבירא לי לא אתקפתא ולא שנייא דלדידי דאמרי לעיל טעמא משום דלא מהימן ליה בשבעה ליכא לאותובה כלל שהרי שוכר עמנו נשבע לו כדתנן ישבע השוכר שמתה כדרכה: **העלה לראשי צוקין**. שומר שהעלה לראשי הרים חדים ומשופעים ונפלה: **אין זה אונס**. אלא פשיעה דדרכה ליפול: **הא מסה**

על דעת אשתו ובניו הוא מפקיד. על דעת שלא יהא שומר נמנע מלמסרן לאשתי צימו הגדולים והאמנים לו הוא למפקיד (לקמן מ"ב). את מהימנת לי בשבועה. דשומר חנם נשבע שלא פשע (ב"ק י"א). וגבוהין (לקמן צ"ג). אירא דהו קטלה. לא מתה זו אלא מתת אורי. לא היתה ל'מודה ליגל באורי הו' וקשה לה (לקמן ע"ח).

גליון הש"ס

תוס' ד"ה את וכו' ולא בר"ה דפסק באב"י. עיין קדושין דף נב ע"א תוס' ד"ה ציע"ל. עיין במש"ו צניינין וכו' סי' שג דף תלב ע"ב.

מוסף רש"י

על דעת אשתו ובניו הוא מפקיד. על דעת שלא יהא שומר נמנע מלמסרן לאשתי צימו הגדולים והאמנים לו הוא למפקיד (לקמן מ"ב). את מהימנת לי בשבועה. דשומר חנם נשבע שלא פשע (ב"ק י"א). וגבוהין (לקמן צ"ג). אירא דהו קטלה. לא מתה זו אלא מתת אורי. לא היתה ל'מודה ליגל באורי הו' וקשה לה (לקמן ע"ח).

דרכה. כראש הנוק: **פטור**. דהו סופו באונס: **אוריא**. זינה: **אובצנא**. עייפות טורח המעלה: **למרעה שמן טוב**. דדרך הרועים להעלות שם בהמות לרעות: **לסוקפה**. להחזיק צה שכן דרך הרועים: **עלפה**. מאלהיה: **שקפסו**. על כרמו ועלתה ולא יכול להחזיק צה שחזקה היתה ממנו:

(6) ל' טעמא דנפלה הא סי'.